

UTRECHTMUZIEK

Inleiding

Utrecht is dé muziekstad van Nederland. Muziek zet Utrecht, nationaal en internationaal, in de schijnwerpers.

Muziek is sterk in Utrecht. Ons pleidooi: versterk het sterke.

De Utrechtse muzieksector is een fijnmazig netwerk, een cultureel ecosysteem, van veel en veelsoortige spelers, waar samenwerking vanzelfsprekend is. Tegelijkertijd vormen deze spelers een 'Jenga toren' die mooi, breed en hoog is. Met artiesten als Janine Jansen en Kyteman en festivals als Oude Muziek en Le Guess Who? heeft Utrecht de absolute wereldtop binnen haar stadsgrenzen.

Maar de toren kan en moet hoger, breder en mooier, omdat dit belangrijk is voor de inwoners van Utrecht. Het belang van muziek voor welvaart en welzijn van het individu, en voor de stad als geheel is in een groot aantal onderzoeken aangetoond.

Utrecht investeert al jaren in muziek met als belangrijkste daad de bouw van TivoliVredenburg. Met de realisatie van dit gebouw is een infrastructurele sprong voorwaarts gemaakt, die de komende decennia nauwelijks voorstelbare, positieve gevolgen kan en zal hebben voor de verdere ontwikkeling van de Utrechtse muzieksector. Het tempo en de kwaliteit van deze ontwikkelingen is voor een belangrijk deel afhankelijk van de beschikbare middelen voor de verschillende bouwstenen van de 'Jenga toren'. En een kind weet: trek niet zomaar een blokje uit de toren!

Daarom is het zo belangrijk het cultuurconvenant te repareren, en het cultuurbudget voor de periode 2017 tot 2020 minimaal op peil te houden.

Investerings in muziek zijn niet alleen investeringen in schoonheid, welzijn en plezier, maar ook in de economische waarde van de stad. Via aantrekkelijke vestigingsplaats voor (hoogopgeleide) bewoners naar ideale vestigingsplaats voor bedrijven, met meer werkgelegenheid tot gevolg. Via aantrekkelijk en hoogstaand muzikaal aanbod naar meer bezoekers uit binnen- en buitenland met aantoonbare spin off voor hotels, horeca en detailhandel. Ook de muzieksector zelf is een belangrijke banenmotor.

'Muziek brengt je dichterbij je zelf, dichterbij elkaar' is een uitspraak die het belang van muziek voor persoonlijke ontwikkeling benoemt maar ook voor de maatschappij als geheel; muziek speelt een belangrijke rol bij de integratie van jong en oud, wit en gekleurd, arm en rijk, amateur en professional; in de wijken, in het onderwijs, in de maatschappij als geheel.

Muziek in Utrecht

Wat maakt de Utrechtse toren zo bijzonder? Om het belang van de verschillende bouwstenen te duiden onderscheiden we een vijftal, deels overlappende, aandachtsgebieden: productie, presentatie, educatie, participatie en internationalisering.

Productie

Utrecht kent een lange traditie van bijzondere muzikmakers: componisten, musici, ensembles, orkesten en koren. De matrix biedt een overzicht van de belangrijkste spelers. Deze makers

kenmerken zich niet alleen door hun kwaliteit, maar ook door hun innovatieve visie op wat (klassieke) muziek anno 2015 moet zijn: ze leggen verbindingen met andere kunst disciplines, werken samen met beeldende kunst, videokunst, gaming industrie, dans en toneel, en vervullen zo een gidsfunctie voor Nederlandse én buitenlandse gezelschappen.

Utrecht speelt internationaal een rol van betekenis met artiesten als Janine Jansen, Kytëman, Kensington, Holland Baroque Society en sinds kort het Nederlands Kamerkoor, maar ook bijzondere productiehuisen, laboratoria en 'muziekfabrieken', veelal ondersteund door uitzonderlijke Utrechtse festivals en instellingen als de Nederlandse Bachvereniging, Insomnio, Gaudeamus, Kytëtopia en het Rosa Ensemble. De composities in Utrecht, of in opdracht van Utrechtse festivals en producenten, gemaakt vinden hun weg over de hele wereld.

Ook een deel van de Utrechtse festivals en podia scharen we onder het kopje productie, omdat festivals als het Internationaal Kamermuziekfestival, het Festival Oude Muziek, Le Guess Who?, Stekker in het Park en Gaudeamus Muziekweek veel meer zijn dan een verzameling concerten. In de programmering van deze festivals speelt juist productie een belangwekkende rol. En ook de podia bieden steeds meer ruimte aan productie of nemen zelf het voortouw in deze ontwikkeling.

Presentatie

Bij presentatie gaat het om de interactie tussen makers en publiek. Dat kan op straat, in buurthuizen of wijkcentra, in kerken, in de Jaarbeurs en op professionele podia. In de laatste categorie is TivoliVredenburg uniek in de wereld. Dit gebouw geeft nu al een belangrijke impuls aan het muziekaanbod in Utrecht. Het versterkt de kwaliteit van het aanbod; grotere artiesten dan voorheen treden nu in Utrecht op. De nieuwe zalen bieden artiesten en publiek een beduidend hogere kwaliteit dan voorheen. Het gebouw biedt de bijzondere Utrechtse festivals de mogelijkheid om nog meer te stralen. TivoliVredenburg kan echter nooit de top bereiken of vasthouden zonder de brede basis die Utrecht rijk is. Ekko, Rasa, Db's en de Helling, maar ook de vele kerken, wijkcentra en fraaie Utrechtse buurttheaters vormen een keten, die uitvoerende musici in ieder stadium van hun ontwikkeling het uitgelezen podium biedt, met TivoliVredenburg als mogelijke laatste schakel in de keten. Zo vormen de meeste festivals in Utrecht een keten 'an sich'. Verspreid over de stad, verspreid over de vele verschillende locaties bieden zij ieder voor zich een speelplek aan jong talent en topartiesten, uit de stad, uit de hele wereld.

En met dat breed geschakeerde aanbod is Utrecht een uiterst populaire stad voor muziekliefhebbers. Vooral het bezoek aan de festivals krijgt een steeds internationaler karakter.

Educatie

Vanuit de overtuiging dat muziek belangrijk is voor de ontwikkeling van het individu, kind en volwassene, is muziekeducatie een serieuze opdracht aan de sector als geheel. De Utrechtse instellingen geven ieder hun eigen invulling aan deze verantwoordelijkheid. Het gaat hierbij om tussenschoolse activiteiten, maar ook muzieklessen en activiteiten in de vrije tijd, het ontwikkelen van algemene muzikale competenties, maar ook de beheersing van een instrument, concertbezoek, en ook zingen in de klas. De instellingen leveren een belangrijke impuls aan talentontwikkeling van musici, maar ook van andere professionals in de muzieksector, zoals producenten, technici of marketeers. Het Conservatorium, het UCK, Zimihc, Cultuur en School Utrecht en Kunst Centraal zijn hierbij onmisbare partners.

Participatie

De amateurmuziekbeoefening in Utrecht is vooral ook door de inzet van Zimihc, kwalitatief en kwantitatief van een hoog niveau. Utrecht telt grote aantallen koren, ensembles, musicalverenigingen, bands, orkesten en solisten. Er bestaan goede banden tussen amateurs en professionals, onderwijsinstellingen, podia en festivals. In de komende jaren willen de gesubsidieerde instellingen hier nog verder in investeren, vooral ook om de amateurmuziekbeoefening in de wijken naar een hoger plan te tillen.

Internationalisering

Muziek gemaakt of gecomponeerd in Utrecht vindt steeds meer zijn weg in de wereld. Utrechtse artiesten als Janine Jansen en Kytteman kennen een serieuze internationale carrière. Steeds meer 'wereldartiesten' nemen Utrecht op in hun tournees. Het internationale belang van de Utrechtse festivals is onomstreden. Utrecht wordt tegelijkertijd ook steeds belangrijker als bakermat voor internationale muziekfestivals, -conventies en -contests, zoals het Liszt Concours, Europa Cantat, de Europese Brassband Kampioenschappen, WASBE, IAMA (International Artists Managers Association), International Computer Music Conference en Buma Classical Convention. Juist internationaal kan Utrecht haar positie verder versterken.

Tot slot

De muzieksector in Utrecht is sterk. Sterker dan in andere steden. Utrecht heeft met de bouw van TivoliVredenburg een belangrijk statement gemaakt. De stad heeft de wereldtop én een hele brede basis, die intens samenwerken en de woorden 'onderlinge competitie' niet kennen. Een sector die ook nauw verbonden is met andere cultuursectoren in de stad (theater, film, letteren, beeldende kunst), met de Universiteit en de Hogeschool (Kennis en Cultuur) en met het bedrijfsleven, in het bijzonder de creatieve industrie.

Utrecht kiest niet voor massacultuur om te scoren. De inhoud en kwaliteit staan altijd voorop; in iedere niche binnen het muziekspectrum heeft Utrecht goud in handen. Al die niches samen binden een groot en oprecht geïnteresseerd publiek. Al die niches samen vormen een toren die kwalitatief en kwantitatief, maar ook exponentieel, gaat groeien naarmate de financiële middelen zullen toenemen. En niet te vergeten: Europa, Rijk en Provincie zullen hun huidige bijdragen handhaven of verhogen naar gelang de gemeente haar nek uitsteekt.

De muzieksector zal de komende jaren met nog meer trots haar kroonjuwelen presenteren, haar gezamenlijke aanpak van experiment en traditie, van educatie en participatie, van hoge top en brede basis, van verdergaande internationalisering en borging in de wijken verder intensiveren en versterken.

Deze boodschap is namens de Utrechtse muzieksector opgesteld door:

Podia:	Ensembles:	Festivals
TivoliVredenburg	Nederlands Kamerkoor	Gaudeamus Muziekweek
EKKO	Insomnio	Festival Oude Muziek

Rasa	Nederlandse Bachvereniging	Int. Kamermuziek Festival Utrecht
Muziekhuis Utrecht	Holland Baroque Society	Int. Liszt Piano Concours
Kytopia	Rosa Ensemble	Le Guess Who?

Amateurkunst en jongeren:

Zimihc

Nationaal Jeugdkoor